

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

TAJNE

7514 T₃
Pocztą polową 53 28 maja 1921 r.

Oddział II informacyjny

Ew. 2 Nr. 21979/II

Do

ADJUTANTURY GENERALNEJ

BELWEDERZE .

Przedkłada się odpisy raportów attaché wojskowego w Brukseli z dnia 14 i 11 maja r.b. w sprawie sankcji przeciw Niemcom i opinji prasy belgijskiej o powstaniu na Górnym Śląsku.-

3 załączniki

I. Zastępca Szefa Szt. Gen.

K u l i ń s k i m. p.

Generał podporucznik

Za zgodność

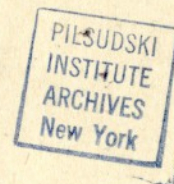
W
Stkorski
pprk

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 7514 T₃ dnia 31 V 1921 r.

zuzgoc. Wydział

w Brukseli
 =====
 Attaché Wojskowy

28. Rue des Francs
 tél. Linthout 2266.

Nr. 399.

O d p i s .

Do

Naczelnego Dowództwa W.P.

Oddział II.

Seksja Ewidencyjna.

Melduję:

Dnia 11. maja po południu Rząd belgijski został powiadomiony o przyjęciu Ultimatum przez Niemcy, jak również i o powstrzymaniu akcji wejścia wojsk do zagłębia Ruhry. Dotychczasowe wojska belg. pozostają na punktach koncentracji i nie będą cofnięte do kraju aż do zdemobilizowania roczn. 1919 we Francji. Kwestja tego terminu jeszcze nie jest określona. Będzie zależeć od spełnienia przez Niemcy pierwszych zobowiązań w dziedzinie rozbrojenia i odszkodowań. Naogół opinja publiczna jeszcze jest dość niedowierzająca, lecz zgoda rządu niemieckiego zrobiła dobre wrażenie.

Co się tyczy sprawy G. Śląska to zgodnie z instrukcjami telegraficznymi, i w kontakcie z Poselstwem tut. informuję tak wojskowe jak i miarodajne sfery. Obecnie dnia dzisiejszego znowu pojawił się w "Etoile Belge" nieprzychylny dla nas artykuł. Naogół prasa w dalszym ciągu korzystnie dla nas usposobiona pod wpływem Poselstwa tutejszego.

12. maja na wieczorze u p. Hymansa dla Delegacji Polsko Litewskiej, miałem sposobność rozmawiania z Ministrem Wojny p. Deveze, który bardzo zyczliwie się odzywał w sprawie G. Śląska i wyraził nadzieję, że pomimo wszystkiego Polsce będzie zadowolony.

W prasie dzisiejszej pojawiła się dopiero wysoce nieprzychylna dla Polski mowa Lloyd George'a w sprawie G. Śląska, podana przez prasę bez komentarzy. W mowie tej p. Lloyd George raczej zajął stanowisko stanowcze wrogie nie przeciwko sprawie G. Śląska lecz wogóle przeciwko Polsce.

Naogół dalsze wypadki na Górnym Śląsku, a szczególnie związane ze stratą ze strony wojsk sojuszniczych byłyby wysoce niepożądane i dałyby dalsze atuty przeciwko Francji w jej trudnej walce z Anglią w tej sprawie.

Strejk kolejowy grożący w Belgji został zażegnany i porozumienie w tej sprawie zostało osiągnięte.

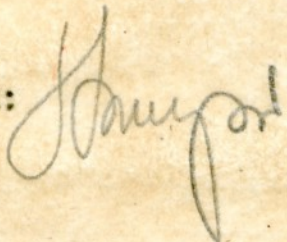
Jednakowoż od piątku wybuchł strejk robotników dekowych w Antwerpii, Ostendzie i Gandawie. Strejk ten jest manifestacją solidarności dla angielskich robotników kopalnianych i przeciwko transportowi węgla do Anglii.

Attaché Wojskowy:

STARZENSKI

Major.

Za zgodność odpisu:

POSELSTWO POLSKIE

TAJNE

Bruksela- 11 maja 1921.

w Brukseli

Attaché Wojskowy

Do

No. 396.

Naczelnego Dowództwa W.P.

Oddział II

Sekcja Ewidencyjna

w WARSZAWIE .

Melduję:

Dnia 7 maja po powrocie ministrów Spr. Zagr. i Finansów z Lonydńskiej Konferencji, jak i też Szefa Sztabu, odbyło się posiedzenie Rady Ministrów pod przewodnictwem Króla. Na tem posiedzeniu ministrowie oznajmili Radzie przebieg konferencji i jej rezultaty, jak również zostało załecydowane uczestnictwo Belgji w Sankcjach, t.j. okupacja Ruhry.

Uczestnictwo toż wyraziło się wysłaniem 1-szej Dyw. a mianowicie 11-ej Dyw. piechoty 5-ej Dyw. Armji, 1-go pułku Strzelców konnych, Dyw. kawalerji. 1-go bataljonu karabinjerów cyklistów, 4-go bat. saperów 4-ej Dyw. Armji i taborów 5-ej Dyw. Armji.

Dla uzupełnienia tych jednostek do stanu bojowego dyw. został powołany rocznik 1916, odnośnych wyżej wymienionych jednostek, jak również zostali zawezwani wszyscy urlopowani. Przy niniejszym przesłałam rozkaz powołania ogłoszony dnia 8 maja.

W przewidywaniu strajku kolejowego zostały zmobilizowane odnośne roczniki 14, 15, 17 i 18 r. bat. kolejowego dla popełnienia bat. dla zabezpieczenia transportu jak w razie strajku tak i dla przewozu wojsk w zonie okupacji.

Oddzielna i doprowadzona do stanu liczebn. 16.000 ludzi Dyw. jest dowodzona przez generała BURGUET, dowódcę 11 dyw. i oddana do rozporządzenia generałowi Degoutte Gł. Dow. Okupacją w Ruhrze.

Dyw. ta będzie niezależną - tymczasowo - od generała Ruquey Dow. 6 armji okup. przy której tymczasowo zmiany żadne nie zachodzą.

Rezolucja rządu belg. nie wywołała w kraju żadnych protestów i deklaracja Ministra Spraw Zagr., którą przy niniejszym załączam, spotkała się naogół w Izbie z wielką aprobatą, prócz u lewicowego odłamka partji socj. Minister Vandervelde, znajdujący się podczas deklaracji na ławie ministrów, zachowywał się biernie, nawet gdy na ogólne oklaski reagowali koledzy jego i minister Destree.-

W piątek dnia 6 maja zebrała się ponownie Rada Generalna Socjalistyczna, aby powziąć decyzję względem sankcji. Sekretarz partji p. Mertens, zaznaczył, że Międzynarodówka Syndykalna nie może się przeciwstawić użyciu sankcji względem Niemiec. Również oznajmiono, że leaderzy spcj. angielscy nie przypisują zastosowaniu sankcji wielkiej wagi, a wypowiedzieli się przeciw nim tylko dla powodów oportinizmu narodowego.

P. De Brouckere przedstawił "Ordre du jour" następujący: Rada Generalna przyłącza się do polityki określonej na Konferencji Amsterdamskiej. Zobowiązuje się bronić jej dla kraju w Parlamencie i w Rządzie.

P. De Brouckere stara się udowodnić bezskuteczność nowych sankcji londyńskich .-

Prezydent p. Brunet, z drugiej strony utrzymuje w swym projekcie, że sankcje są konieczne i ^{js} jedynym środkiem dla zmuszenia Niemiec do zapłaty; że mogą one być pod międzynarodową kontrolą socj. dla uniknięcia imperjalizmu i z tych powodów wypowiada się za nimi.

Projekt p. De Brouckere przechodzi większością 6 głosów. 33a głosami przeciw projektowi p. Brunet 27 głosów.

Rozbieżność poglądu wśród socj. obecnie nie doprowadziło do rozłam partji, lecz kwestja ta bezspornie odbija się na jedności partji socj.

Do przyjęcia dnia dzisiejszego, w zupełności Ultimatum przez nowe sformowany Rząd niemiecki, sytuacja była następująca: W razie odmowy i rozpoczęcia dnia 13 maja rano okupacji, minister Vandervalde, który wypowiedział się jawnie przeciw sankcjom, zmuszony byłby do ustąpienia, co wywołałoby kryzys ministerjum i zapewne miałoby jako konsekwencję możliwy rozłam partji socj. która przecież nie jednogłośnie aprobowała postanowienie Rady Generalnej socj. co było podkreślone zachowaniem się poszczególnych ministrów socj. na Radzie ministrów 7 maja

Zachowanie się p. Vandervaldego należy uważać jako czynnik znacznie osłabiający wpływ partji socj. i własny wpływ, gdyż ogółem opinja w Belgji jest za użyciem sankcji w razie niespełnienia warunków przez Niemców.-

Transport wojsk rozpoczął się dziś rano i zostanie definitywnie ukończony dnia 13 maja. Dotychczas rozkaz powstrzymywania nie został wydany, co było mi dziś potwierdzone w Min- Spr. Wojsk. o godz. 4. p.p.

Punktem koncentracyjnym 1lej Dyw. jest rejon Wesel, poczem dyw. zostanie rozlokowana na północnym odcinku wzdłuż rzeki Lippe, sta-

nowiącej granicę północną terenu okup. Ruhry.

Dnia 9 maja w niedzielę odbyła się konferencja byłego Prezydenta Francji p. Poincaré w ~~zali~~ sali Palais des Académies, w Brukseli.

Temat "Les origines de la guerre et l'Europe d'aujourd'hui". W toku swej mowy p. Poincaré wypowiedział życzenie i wyraził nadzieję o przyłączeniu Górnego Śląska przemysłowego do Polski, co było przyjęte oklaskami przepelnionej sali.

Tak z tonu konferencji Brukselskiej jak i z konferencji wygłoszonej w Antwerpii jasno wynika niezbedność silnego związku pomiędzy Belgją a Francją, jak również i niezbedność ścisłych węzyków pomiędzy Francją Polską a Belgją.-

Żywą aprobatę otrzymały słowa Kardynała Marcier przemawiającego przed konferencją p. Poincarégo.

Prasowe sprawozdanie o tej konferencji przy niniejszym załączan P. Poincaré był owacyjnie witany i żegnany przez publiczność tak w Brukseli jak i w Antwerpii.

2) Co się tyczy sprawy Śląska, naogół można powiedzieć, że wrażenie w sferach wpływowych a mian. finansowych tutejszych było ujemne, a szczególnie wystąpienie Komisarza Plebiscytowego p. Korfantego i obawiano się czy rząd polski czasami nie podtrzymuje tego ruchu.-

Naogół prasa została skierowana, dzięki wpływom Poselstwa, na drogę dla Polski przychylną i pisma jak "Nation Belge" i Indépendance Belge w artykułach sampatycznie dla Polski usposobionych usprawiedliwiają zachowanie się p. Korfantego, wspominając jego działalność podczas wojny i mowy jego w Reichstagu.

Naogół prasa i opinia publiczna rozumieją przyczyny, które doprowadziły ludność Górnego Śląska do tego kroku, lecz uważają go za niezgralny, szczególnie w chwili decyzji o G. Śląsku, licząc, że pogarsza się nasza sytuacja wiadomością o ofiarach wśród wojsk sprzymierzonych.

Prasa socj. "Le Peuple" powstrzymuje się od krytyki podając tylko fakta bez komentarzy. Jedynie dn. 5 maja pojawił się w "Etoile Belge" artykuł Polsce nieprzychylny, w którym porównywuje się Korfantego do d'Annuncia i Żeligowskiego. Gazeta ta ma tendencje proniemieckie i znajduje się pod wpływem tut. Poselstwa angielskiego.

Ze strony tak Poselstwa jak i mojej trudno było przedsięwziąć i rozwinąć większą akcję i propagandę z powodu zupełnego braku na czas dokładnych oficjalnych wiadomości z kraju o przebiegu wypadków na G. Śląsk

Korzystne wrażenie zrobiła wiadomość o zachodzącym uspokojeniu. W sferach wojskowych tak francuskich jak i belgijskich, bezwzględnie opinia jest za Polską i niejednokrotnie wyrażono mi życzenie, aby części przemysłowe G. Śląska przypadły Polsce.

Stosownie do rozkazu telegr. poinformowałem tutaj. Ministerjum oraz Sztab belg. o sytuacji na G. Śląsku jak i drugich Attachés Wojskowych, i w osobistych poglądach wyraziłem, że jedynym racjonalnym sposobem kompletnego uspokojenia ludności G.S. jest jaknajszybsze rozstrzygnięcie tej sprawy ściśle uwzględniając Traktat Wers. i zgodnie z wolą ludności polskiej /wyniki plebiscytu/, podkreślając przytem niezbędnosc dla równowagi w Europie oraz dla rozwoju ekonomicznego Polski, zwrócenie jej tej części Śląska, jak również korzystnego znaczenia dla Belgji przynależności Śląska do Polski.

W sprawie pertraktacji Belg. Luksemburskich rokowania dobiegają do końca lecz kwestja ta nie jest jeszcze definitywnie zakończoną z powodu niedojścia do porozumienia w sprawie konwencji kolejowej.

Według jeszcze ^{zupełnie} niesprawdzonych wiadomości, udało się Krassinowi zrobić znaczne obstalunki na szyny w Belgji. Wkrótce będę posiadał w sprawie tej bliższe informacje, które zaraz zakomunikuję.

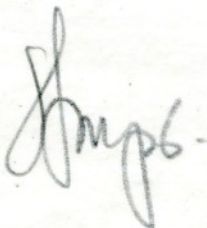
Rokowania polsko-litewskie się rozpoczęły. Major Beck przesyła szczegółowy raport w tej kwestji.

Dnia dzisiejszego wyjeżdża do Warszawy nowy Poseł belg. p. de l' Escaille, którego miałem sposobność widzieć kilka razy i z rozmów którego wyniosłem wrażenie, że p. l' Escaille wyjeżdża do Kraju jaknajlepiej dla Polski usposobiony, i wielce zadowolony ze swego naznaczenia do Warszawy.

Attache Wojskowy

/-/ Starzeński

Za zgodność odpisu:

1 zat